

Beantwoording technische vragen fractie VVD

Aan

Datum

31 maart 2026

Op 25 maart heeft de fractie VVD technische vragen ingediend inzake de Nota Dierenwelzijn. In dit memo zijn de vragen beantwoord.

Vragensteller

Floris-Jan Blok

Aanleiding

Op donderdag 2 april 2026 is ter bespreking het bestuursvoorstel voor een Nota Dierenwelzijn. Onderdeel van het bestuursvoorstel zijn 1) Nota Dierenwelzijn, 2) Hoofdpijnen Uitvoeringsprogramma en 3) Participatieverslag nota dierenwelzijn. Naar aanleiding van deze stukken heeft de VVD de volgende technische vragen.

Onderwerp

Nota Dierenwelzijn

Bestuursvoorstel

BBV25.0092

Portefeuillehouder

Jennifer Bloemberg

Vragen

1. Gesteld wordt in het bestuursvoorstel: "Omdat het waterschap tevens de Nota Vis wil aanscherpen wordt in de nota dierenwelzijn ook invulling g[e]geven aan deze ambitie". Wordt hiermee bedoeld dat de Nota dierenwelzijn de Nota Vis zal vervangen?

Nee, de nota Dierenwelzijn onderstreept vooral het belang van enkele onderdelen uit de Nota Vis en stelt een aangescherpte aanpak van vismigratieknelpunten voor, zie p. 13 van de Nota Dierenwelzijn. Op deze punten is de Nota Dierenwelzijn leidend. In de Nota Vis komen ook vele andere onderwerpen aan bod die geen onderdeel vormen van de Nota Dierenwelzijn, en blijft daarom als eigenstandige nota bestaan.

2. Onder 4.2 in bestuursvoorstel wordt Artikel 84 Waterschapswet genoemd. Artikel 84 bepaalt dat het DB belast is met de dagelijkse aangelegenheden en met de uitvoering van besluiten van het AB. Kan het DB toelichten op basis van welke toets het onderscheid wordt gemaakt tussen (i) uitvoeringsdetailering binnen AB-kaders en (ii) het toevoegen van maatregelen die feitelijk nieuw beleid vormen? Wanneer moet een 'extra maatregel' eerst ter besluitvorming aan het AB worden voorgelegd in plaats van door het DB te worden toegevoegd aan het uitvoeringsprogramma?

De Nota Dierenwelzijn is een aanvullend beleidskader inclusief nieuw beleid. Het uitvoeringsprogramma dat aan de commissie is meegestuurd, dient om de Nota verder te kleuren en inzicht te geven aan de AB-leden in hoe de thema's uit de Nota in de praktijk worden uitgewerkt. Dit programma is daarmee onderdeel van de uitwerking van de Nota en staat niet op zichzelf als een afzonderlijk beleidskader.

Het uitvoeringsprogramma bevat daarbij niet alleen maatregelen die direct voortvloeien uit de Nota Dierenwelzijn, maar ook activiteiten die hun basis hebben in reeds vastgesteld beleid, zoals de KRW, de Nota Vis en het Biodiversiteitsherstelplan, en die mede bijdragen aan dierenwelzijn.

De Nota is leidend voor de uitvoering: binnen de kaders, uitgangspunten en processen die in de Nota Dierenwelzijn zijn vastgelegd, heeft het DB de verantwoordelijkheid om de uitvoering vorm te geven. Na vaststelling van de Nota door het AB is het DB belast met de uitvoering en wordt het DB en AB periodiek geïnformeerd over de voortgang. De voortgang van dierenwelzijn, zal een plek krijgen in het jaarlijkse duurzaamheidsverslag

Datum
31 maart 2026

Pagina
2 van 7

Alleen wanneer een maatregel een inhoudelijke uitbreiding of wijziging van het vastgestelde beleid betekent—bijvoorbeeld doordat er nieuwe normen, nieuwe beleidsrichtingen of aanvullende verplichtingen ontstaan—moet deze eerst ter besluitvorming aan het AB worden voorgelegd. Daarmee blijft het onderscheid helder tussen uitvoering van bestaand beleid, die onder het DB valt, en vaststelling van nieuw beleid, die aan het AB is voorbehouden. Het DB toetst voorstellen hier actief op.

Het uitvoeringsprogramma is aan de commissie voorgelegd met de specifieke vraag of er voldoende aansluiting is tussen de Nota Dierenwelzijn en het uitvoeringsprogramma.

3. De nota stelt ook dat AGV dieren ziet als 'volwaardige rechtendragers'. Kan het dagelijks bestuur toelichten welke juridische status deze term heeft binnen het Nederlands recht, gezien het feit dat dieren volgens de Wet Dieren wel een intrinsieke waarde hebben maar geen rechtspersoonlijkheid? Hoe wordt voorkomen dat deze formulering leidt tot juridische onduidelijkheid bij aansprakelijkheid of vergunningverlening?

De term 'volwaardige rechtendragers' heeft geen juridische status. Daarom bestaat er geen aanleiding om te veronderstellen dat het gebruik van deze term leidt tot juridische onduidelijkheid, bijvoorbeeld bij vraagstukken rondom aansprakelijkheid of vergunningsverlening. Deze term is ook al gebruikt in het coalitieakkoord.

4. Hoe zal worden voorgenomen in concrete besluiten dat het belang van dieren 'voldoende' is meegewogen, wordt daarin voor ieder diersoort, bijvoorbeeld insecten, het belang meegewogen?

De Nota Dierenwelzijn vormt het overkoepelende beleidskader waarmee zowel beleid als uitvoering worden getoetst. De Nota biedt een gestandaardiseerde, weloverwogen en inzichtelijke basis voor het maken van keuzes. Daardoor wordt transparanter hoe de ambtelijke organisatie en het DB tot besluitvorming komen, terwijl er tegelijkertijd ruimte blijft om per casus te beoordelen of deze afweging 'voldoende' is gemaakt. Het is uiteindelijk aan het AB en DB om te bepalen of de uitvoering in lijn is met de Nota Dierenwelzijn en of deze daarmee voldoende wordt nageleefd.

5. Waarom ontbreken in de tabel op pagina 9 in de nota dierenwelzijn triviale belangen voor het ecologisch watersysteem en voor dieren? Terwijl je daar ook zaken kunt zetten zoals tijdelijke troebelheid, tijdelijke verstoring van rust of verstorend effect dat dieren aanzet tot verplaatsen?

De tabel op pagina 9 is niet bedoeld als een limitatieve opsomming van alle mogelijke belangen, maar als een schematische weergave van de hoofdcategorieën binnen het afwegingskader. In de Nota is een triviaal belang omschreven als een ongewenste situatie die niet levensbedreigend of ziekmakend is. Daar kunnen, afhankelijk van de context, inderdaad ook voorbeelden onder vallen zoals tijdelijke troebelheid, tijdelijke verstoring van rust of verstoring die dieren aanzet tot verplaatsen.

Deze voorbeelden zijn niet afzonderlijk in de tabel opgenomen om het afwegingskader op hoofdlijnen leesbaar en toepasbaar te houden. Bij de toepassing in concrete situaties is er wel ruimte om dergelijke effecten mee te wegen in de afweging.

6. Is dit afwegingskader afgestemd met ecologen of juridisch getoetst? Wordt het afwegingskader geëvalueerd en getoetst?

Nee, het afwegingskader is in de Nota opgenomen als handvat om verschillende belangen inzichtelijk te maken en het gesprek daarover goed te kunnen voeren. Het betreft daarmee een denk- en afwegingskader; de toepassing ervan vraagt per casus om een nadere afweging. Waar dat nodig is, kunnen daarbij ook ecologische en juridische inzichten worden betrokken.

De afwegingskader is onderdeel van de Nota Dierenwelzijn en wordt geëvalueerd als daar vanuit de toepassing daarvan aanleiding toe is.

7. In de escalatieladder op pagina 11 staat bij "Ingrijpen" de term "meest humane wijze". Kan het Dagelijks Bestuur uitleggen wat met deze term wordt bedoeld?

Daar is op dit moment geen eenduidig antwoord op te geven; de juiste handelwijze hangt af van de locatie, het tijdstip en de betreffende soort, waarbij zo min mogelijk pijn, angst of stress veroorzaakt wordt. Ter illustratie: wanneer op basis van de escalatieladder wordt besloten om uitheemse rivierkreeften af te vangen en te doden ter ondersteuning van wettelijk voorgeschreven biodiversiteitsherstel en verbetering van de waterkwaliteit, wordt steeds gezocht naar de meest humane uitvoeringswijze. Er wordt dan bijvoorbeeld gestreefd naar een zo kort mogelijke tijd tussen het afvangen en het doden van de dieren. Om dit te kunnen realiseren kan het noodzakelijk zijn om gespecialiseerde apparatuur of deskundigen ter plaatse in te zetten. Dat brengt mogelijk hogere kosten of een aangepast werkprotocol met zich mee, maar maakt het wel mogelijk om de werkzaamheden zo humaan mogelijk uit te voeren.

8. Op pagina 12 bij het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven dat vismigratiekelpunten de hoogste prioriteit krijgt. Kan het Dagelijks Bestuur uitleggen waarom daar de keuze voor gemaakt is?

Op pagina 12 staat het volgende: "AGV geeft vismigratiekelpunten met paling de hoogste prioriteit." Omdat paling de belangrijkste migrerende vissoort is in het beheergebied van AGV wordt deze vissoort als uitgangspunt gekozen voor het oplossen van migratiekelpunten. Paling is het meest afhankelijk van de mogelijkheid om vrij te kunnen migreren voor het voortbestaan van de soort. Zij paaien immers ver weg op de oceaan. Uiteraard wordt er ook gekeken naar voor andere vissen behoeftes zijn om te kunnen migreren. ("met paling" zou eventueel aangepast kunnen worden naar "voor paling")

9. Er wordt op pagina 12 geschreven: “AGV zorgt ervoor dat dierenwelzijn sterker in beleid wordt verankerd door het mee te nemen in water gebiedsplannen, bij de inrichting van assets, bij dijk verbeteringsprojecten, bestuursvoorstellen en bij de toetsing door het Natuurwetloket.” Wat is het Natuurwetloket? Wordt al het beleid getoetst door het Natuurwetloket? Heeft het Natuurwetloket een eigen wettelijke basis, of is het volledig een interne organisatorische voorziening binnen AGV? Heeft het loket een formele adviesstatus of wordt dat juist met dit uitvoeringsprogramma gegeven?

Datum
31 maart 2026

Pagina
4 van 7

Het Natuurwetloket bestaat uit een groep natuurwetgevingsadviseurs binnen de afdeling Onderzoek & Advies die op verzoek intern adviseren over natuurwet- en regelgeving & natuurbeleid. De focus van het Natuurwetloket ligt op de implementatie en naleving van natuurwet- en regelgeving & natuurbeleid richting de realisatiefase van projecten en waterschapstaken. Ervaringen van het Natuurwetloket worden regelmatig geraadpleegd bij beleidsvorming. Dierenwelzijn kan meegenomen worden in de advisering van het Natuurwetloket.

10. Op pagina 12 wordt de term ERA gebruikt. Is dat een Effecten Regie Analyse of iets dergelijks?

De ERA-systematiek is gericht op effectsturing op basis van Effecten, Resultaten en Activiteiten. Deze systematiek wordt toegepast als herkenbare en terugkerende structuur in het waterbeheerprogramma, de voorjaarsnota, de begroting en andere P&C-producten.

11. Op pagina 13 wordt een bronvermelding gedaan “Onderzoek naar ABB: [231392](#)”. Dit betreft geen onderzoek maar een interview met een Algemeen Bestuurslid van Algemene Waterschapspartij en een hoogleraar aquatische ecologie en waterkwaliteitsbeheer. Is dit een juiste verwijzing? Waarom wordt niet verwezen naar een daadwerkelijk onderzoek?

Deze bronvermelding is onjuist. Zij is per abuis blijven staan en zal na het commissiedebat worden verwijderd.

12. Op pagina 17 wordt gesteld: “Om deze reden onderzoekt AGV of zij aanvullende voor waarden kan stellen voor dierenwelzijn bij bestaande contracten voor de verhuur van visrechten.” Later wordt gesteld dat de Visserijwet vereist dat voorwaarden worden goedgekeurd door de Kamer voor de Binnenvisserij, en niet eenzijdig mogen worden opgelegd. Op welke manier zal dit dan worden ingevuld?

In de Nota is expliciet opgenomen dat bestaande overeenkomsten voor visrechten niet eenzijdig door AGV kunnen worden opgezegd en dat ook aanvullende voorwaarden, door de Kamer voor de Binnenvisserij moeten worden goedgekeurd. De invulling zit daarom in het onderzoeken welke aanvullende eisen binnen het geldende juridische kader mogelijk zijn en op welke wijze deze via de daarvoor geldende procedure kunnen worden opgenomen. Daarbij wordt ook gekeken of hierover in overleg met hengelsportverenigingen en andere betrokken partijen voldoende draagvlak kan worden bereikt, zodat aanvullende afspraken waar mogelijk zonder

procedure tot stand kunnen komen. Daarmee is niet uitgesloten dat, als dit nodig of wenselijk is, ook de route via de Kamer voor de Binnenvisserij wordt gevolgd.

Datum
31 maart 2026

Pagina
5 van 7

13. Bijlage 2) Hoofdlijnen Uitvoeringsprogramma noemt bij Thema 1 onderwerpen die niet terugkomen in de Nota Dierenwelzijn. Op welke manier zijn bijvoorbeeld de acties rondom vispassages, vissenbossen, beperking van recreatie en het vergroten van kennis verwerkt in het beleid van de Nota Dierenwelzijn, aangezien deze alleen in het uitvoeringsprogramma staan en niet in de Nota zelf? Hoe is geborgd dat het uitvoeringsprogramma niet beleidsmatig verder gaat dan wat het AB als beleid vaststelt? Op basis van welke toets bepaalt het DB wanneer een aanvullende maatregel in het uitvoeringsprogramma zó ingrijpend of nieuw is dat deze eerst ter besluitvorming aan het AB moet worden voorgelegd?

De Nota Dierenwelzijn bevat het aanvullende beleidskader, de uitgangspunten en de hoofdthema's voor dierenwelzijn. Daarbij is het uitgangspunt dat beleid op verschillende onderdelen al is vastgelegd in andere door AGV vastgestelde beleidsstukken, zoals de Nota Vis, het Biodiversiteitsherstelplan en de Kaderrichtlijn Water maatregelen. In het participatieplan is ook expliciet opgenomen dat de Nota Dierenwelzijn op dergelijke bestaande beleidsstukken moet aansluiten. Het uitvoeringsprogramma geeft vervolgens op hoofdlijnen weer welke activiteiten AGV binnen die bestaande beleidsmatige kaders aanvullend oppakt ter bevordering van dierenwelzijn. Zo geldt bij verschillende onderdelen, zoals visveiligheid, vispassages en het verbeteren van het 'huis van de vis', dat sprake is van bestaand beleid uit de Nota Vis, met aanvullende uitwerking of aanvullende wensen.

Het uitvoeringsprogramma is daarmee geen zelfstandig nieuw beleidskader, maar een nadere uitwerking van de Nota Dierenwelzijn en van reeds vastgesteld aanpalend beleid. Alleen wanneer een maatregel een inhoudelijke uitbreiding of wijziging van het vastgestelde beleid betekent, bijvoorbeeld doordat nieuwe normen, nieuwe beleidsrichtingen of aanvullende verplichtingen ontstaan, moet deze eerst ter besluitvorming aan het AB worden voorgelegd.

14. Hoe zijn maatregelen bij de belanghebbende organisaties getoetst? Zoals recreatiedruk en vaarverkeer verminderen, zijn daar het Watersportverbond en HISWA-RECRON in meegenomen? Waarom niet?

Zoals ook in het participatieplan is uitgewerkt, zijn maatregelen niet per afzonderlijk onderwerp bij iedere mogelijke belanghebbende organisatie getoetst. Er is gekozen voor een participatieaanpak op hoofdlijnen, met stakeholdergroepen en participatieniveaus, waarbij de focus lag op informeren en raadplegen en de benoemde onderwerpen niet uitputtend zijn.

Voor watersporters en recreanten is in het participatieplan opgenomen dat zij via de website en social media konden participeren. Het Watersportverbond en HISWA-RECRON zijn daarin niet als afzonderlijke

stakeholder benoemd. Dat laat onverlet dat bij de verdere uitwerking van maatregelen, waar relevant, ook met deze en andere betrokken partijen het gesprek kan worden gevoerd. Daarnaast kunnen belanghebbenden ook in de fase van terinzagelegging formeel reageren op de ontwerp-nota.

Datum
31 maart 2026

Pagina
6 van 7

15. Op pagina 8 van Bijlage 2) Hoofdpijnen Uitvoeringsprogramma wordt Pilot Zevenhoven genoemd. Wat is die pilot?

Vanaf 2026 laten we in polder Zevenhoven over ongeveer 7.5 km watergang vegetatie laten staan. Het doel hiervan is tweeledig: enerzijds om te onderzoeken of er sprake is van wateroverlast wanneer de sloten niet onderhouden worden en anderzijds om de effecten hiervan op de ecologie inzichtelijk te maken. Als er geen wateroverlast speelt, kan niet onderhouden vaker worden toegepast, mits het voor de ecologie ook positief uitpakt. Het beperken van onderhoud kan een positieve bijdrage leveren aan dierenwelzijn.

16. Bijlage 3) Participatieverslag nota dierenwelzijn is in navolging van het Participatieplan nota dierenwelzijn (BBV25.0050). Daarin staat: *Het waterschap hecht eraan om naast interne stakeholders ook externe belanghebbenden goed te betrekken.* Kan het Dagelijks Bestuur aangeven welke minimale kwaliteitseisen daarvoor zijn gehanteerd?

In het participatieplan zijn geen afzonderlijke minimale kwaliteitseisen als aparte normenset geformuleerd. Wel zijn, in lijn met de AGV Participatie Leidraad, duidelijke randvoorwaarden opgenomen: de organisatie en besluitvorming moeten transparant en duidelijk zijn, er moet ruimte zijn voor participanten, de organisatie moet openstaan voor inbreng van derden, participanten moeten in staat worden gesteld hun bijdrage te leveren en er moet voldoende budget, tijd en capaciteit beschikbaar zijn. Ook is voorzien in transparantie via een projectpagina op de website.

17. Op welke wijze is binnen het participatieproces geborgd dat respondenten dezelfde betekenis geven aan begrippen zoals 'dierenwelzijn', 'overlast' en 'diervriendelijke aanpak' als het waterschap daarmee bedoelt? Welke definities, toelichtingen of voorbeeldsituaties zijn vooraf aan deelnemers verstrekt om interpretatieverschillen te voorkomen en hoe is getoetst of de gegeven scores daadwerkelijk overeenkomen met het beleidsmatige begrippenkader van AGV?

Binnen het participatieproces is niet geborgd dat alle respondenten exact dezelfde betekenis hanteren voor begrippen zoals 'dierenwelzijn', 'overlast' en 'diervriendelijke aanpak'. Er zijn vooraf geen vaste definities, toelichtingen of voorbeeldsituaties verstrekt om interpretatieverschillen te voorkomen. Dat is een bewuste keuze geweest. Voor begrippen als overlast of een diervriendelijke aanpak is het niet wenselijk om tot strak afgebakende definities te komen; deze begrippen worden door verschillende betrokkenen op uiteenlopende manieren ervaren. Juist die variatie aan perspectieven is waardevol en heeft een belangrijke rol gespeeld bij het opstellen van de Nota.

De Nota Dierenwelzijn is bovendien niet bedoeld als een beleidsmatig begrippenkader waarin definities worden vastgelegd. De Nota geeft richting aan de wijze waarop met verschillende interpretaties van dierenwelzijn en aanverwante begrippen kan worden omgegaan, zonder daarin normatief één vaste betekenis te bepalen.

Het is uiteindelijk aan de diversiteit van partijen binnen het AB om te beoordelen of de gehanteerde begrippen en beschrijvingen in de Nota voldoende passen binnen het werk van het waterschap en binnen de wijze waarop zij invulling willen geven aan dierenwelzijn in de praktijk.

Datum
31 maart 2026

Pagina
7 van 7